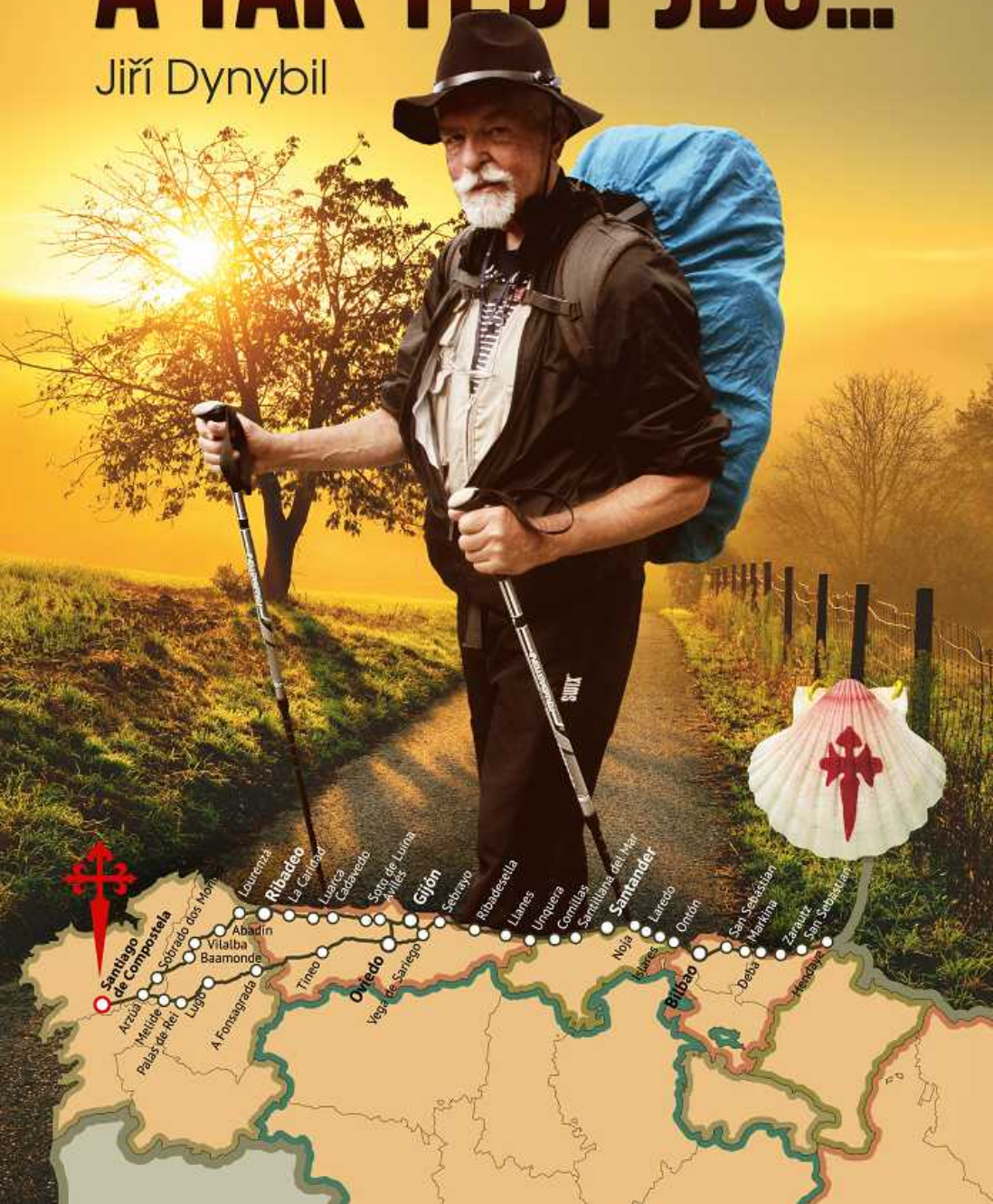
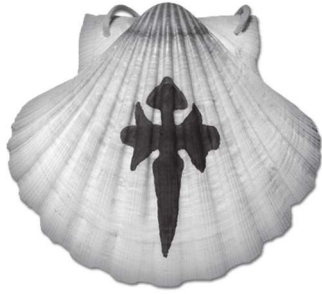

CESTOPIS A PŘÍBĚH O PROŽITÍ 787 Km SVATOJAKUBSKÉ CESTY

A TAK TĚDY JDU...

Jiří Dynybil

CREDENCIAL DEL PEREGRINO
CATEDRAL DE SANTIAGO
OFICINA DE ACOGIDA AL PEREGRINO
S.A.M.I. Catedral
SANTIAGO DE COMPOSTELA

Nombre: **JIRI FRAUTISEK**
DNI/NIE: **DNYBIL**
País de procedencia: **ALEMANIA**
Elegir el tipo de la peregrinación:
A pie En bicicleta A caballo
Cumplió la peregrinación

27 Mayo 2017
Santiago, a de de 20

CERTIFICACION DE PASO
Santiago de Compostela, a las horas de la mañana del día de 2017

12-05-2017
18-05-2017
24-05-2017
27-05-2017
28-05-2017
29-05-2017
30-05-2017

CERTIFICACION DE PASO
Santiago de Compostela, a las horas de la mañana del día de 2017

ALBERGUE DE PEREGRINOS LEDES
CONCEJO DE BORBELLA
ALBERGUE HOSVILLAVENIA
GRADO
ALBERGUE O ROSQUER
ALBERGUE MONTEDO COBO

CERTIFICACION DE PASO
Santiago de Compostela, a las horas de la mañana del día de 2017

ALBERGUE DE PEREGRINOS LEDES
CONCEJO DE BORBELLA
ALBERGUE HOSVILLAVENIA
GRADO
ALBERGUE O ROSQUER
ALBERGUE MONTEDO COBO

CERTIFICACION DE PASO
Santiago de Compostela, a las horas de la mañana del día de 2017

ALBERGUE MONTEDO COBO
ALBERGUE MONTEDO COBO
27 Mayo 2017

CESTOPIS A PŘÍBĚH O PROŽITÍ 787 KM SVATOJAKUBSKÉ CESTY

A TAK TEDY JDU...

————— Jiří Dynybil —————

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Za podporu, díky níž tato kniha vyšla, chci vřele poděkovat panu Ing. Danielu Keřlíkovi, majiteli vinného sklepa Vinný Újezd 19, panu Radku Eisenreichovi, majiteli dopravní firmy VIP Bus Servis s.r.o., www.vipbusservis.cz, a svému dlouholetému příteli panu Pavlu Trejtnarovi.

Dále chci srdečně poděkovat panu Mgr. Jaroslavu Suchánkovi, který dal podnět k napsání této knihy a během jejího psaní ji se mnou konzultoval. Bez něho by nevznikla. Také děkuji panu Vratislavu Ebrovi za poskytnuté konzultace a doporučení.

Copyright © Jiří Dynybil, 2019

Cover Art © Lukáš Tuma, 2019

Cover Photography © Jiří Dynybil, 2019

Photos © Jiří Dynybil, 2019

Czech Edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2019

ISBN 978-80-7557-214-1 (print)

ISBN 978-80-7557-756-6 (ePub)

ISBN 978-80-7557-757-3 (mobi)

ISBN 978-80-7557-758-0 (pdf)

*Tuto knihu věnuji s láskou svým dětem, jejich dětem,
dětem jejich dětí a dalším, s přáním, aby své životy
prožívali s takovým hlubokým krásným duševněm,
jako já poutnickou cestu do Santiaga de Compostela.*

JE TO OMEN?

Pomalů se vznáším. Nezdá se mi to, nespím, jsem v letadle. Doposud to bylo přání, plánování, rozhodnutí, příprava. Nyní to je realita. Moje poutnická cesta – „*Camino de Santiago*“ – do Santiaga de Compostela, kde jsou uloženy ostatky patrona Španělska svatého Jakuba, začíná. Nevím, jestli ji dokončím, ani v jakém tělesném či duševním stavu. Víím, že bude velice náročná, fyzicky i psychicky, ale je to výzva, bude to zajímavé, bude to poznání. Přitahuje lidi z celého světa.

Poslední tři roky jsem cestoval sám, místními jednoduchými dopravními prostředky po Jižní a Střední Americe. I tam mne doprovázel jen můj batoh. Byla to také výzva, cesta za poznáním. Mluvím španělsky, a tak jsem se mohl volně pohybovat, komunikovat a sdílet místní chod života s obyčejnými lidmi. Bylo to úžasné. Zejména v Peru, Ekvádoru a Bolívii, kde dosud asi 40 % obyvatelstva tvoří Inkové, kteří tam jsou respektováni, žijí stále svým vlastním stylem života ve svých komunitách. Chudí, ale hrdí. Mají být na co hrdí. Znalosti a schopnosti jejich předků byly úžasné – a přitom mnoho z nich ani do dnešního dne nedovedeme rozluštit. Vrátil jsem se z těchto cest neuvěřitelně obohacen a byl jsem si vědom, že nic podobného již nikdy nemohu zažít. I přesto, že mne zajímají další kontinenty, další země, kde se ještě žije trochu jiným, přirozenějším, tradičním, snad i duchovnějším způsobem. Například v Asii. Pokud se ale nemohu domluvit jejich domácím jazykem, nemohu se ani volně pohybovat, takže se z mého cestování stává jen turismus. Při něm jsem schopen jenom se dívat a dorozumívat anglicky, a to ještě jen s lidmi s vyšším vzděláním nebo z turistické branže. Turismus zajímavý, ale stále jen turismus – chybí to hluboké poznání života lidí.

Co tedy dále? Aby to bylo poznání, aby to byla výzva? A tu se někde ve mně začali ozývat skřítkci diblíci, kteří ve mně dřímají již asi 10 let. Čas od času hlásili svoji přítomnost, ale vždy jsem je uklidnil, že „ještě není ten pravý čas“. Před deseti lety jsem si v Německu koupil knihu známého televizního moderátora a komika, který píše o své inkognito poutnické cestě do Santiaga de Compostela. A byl to *bestseller*, prodalo se přes milion výtisků. Kniha je to velmi hezká. Popisuje jeho poutnickou cestu se všemi příběhy, fyzickými nároky a pozitivním vlivem, který měla na jeho duševno. Na konci cesty si připadal vnitřně silnější a čistší. On sám je nábožensky založený a dle vlastních slov se cítil „blíže k Bohu“. Tato kniha mne upoutala a vnukla mi první myšlenky na absolvování této cesty. Později jsem se občas setkal s lidmi, kteří o této cestě rovněž mluvili velice zajímavě, takže vzniklé myšlenky – skřítkci diblíci – zůstávaly na živu.

Teď ucítily svoji příležitost. Snažil jsem se o cestě vyhledat co nejvíce informací. Zejména na internetu jsem studoval různé poutnické trasy, jejich náročnost, okolní přírodu, možnosti ubytování v poutnických ubytovnách zvaných *albergues* i nejpříznivější roční období pro uskutečnění. Nejvhodnější období je od dubna do května. To nejsou taková horka – deště mohou přijít kdykoliv – a také ještě není poutnická sezóna, kdy je problém sehnat nocleh v *albergu*. Proudící masy poutníků navíc kazí pohodu a prožití cesty.

Camino Francés je nejoblíbenější. Nadprůměrně náročná a přírodně zajímavá je jen první etapa z Francie přes Pyreneje. Dále se jde vnitrozemím Španělska, často podle dálnice a po nebezpečně frekventovaných silnicích, skrze pole. Touto trasou šel autor zmiňované knihy – a já jsem ji předem vyloučil.

Camino del Norte vede z francouzského Irúnu do španělského San Sebastianu, baskicky Donostie, a dále více méně podle moře. Moře a hory mám rád, věží v nich bouřlivá, ne-

spoutaná, ale i tichá pohodová energie. Tato trasa není nadprůměrně frekventovaná poutníky jako *Camino Francés* a mořské pobřeží má své charisma.

Camino Primitivo začíná až přibližně 350 km před Santiagem de Compostela. Je to ta původní, první zavedená poutnická cesta, vede hezkou přírodou, přes kopce až do výšky 1100 m n. m. Z důvodu její náročnosti ji volí nejméně poutníků. Asi v polovině cesty po *Camino del Norte* lze přejít na její začátek, do Ovieda.

Byl říjen a já zvažoval cestu v dubnu dalšího roku. K rozhodnutí už jsem potřeboval jen příhodné dopravní spojení někam, kde bych mohl celou pouť započít. Vlákem a autobusem by cesta trvala téměř dva dny a zrovna levné by to nebylo. Potom jsem ale našel výhodný let do San Sebastianu, s mezi-přistáním v Barceloně. V tu chvíli bylo jasno. Řekl jsem si: máš plno fyzických a jiných zdravotních postižení, ale mladší a zdravější už nebudeš. Rezervoval jsem letenku – a kostky byly vrženy.

Nyní následovalo období konkrétních příprav na cestu. Navštívil jsem různé lékaře, kteří mi potvrdili mně známé neduhy a doporučili mi různé rehabilitační terapie. Docházel jsem na ně až do února dalšího roku – chtěl jsem se pokusit alespoň trochu zlepšit zdravotní stav tam, kde to jde. Velké změny to nepřineslo, ale aspoň jsem měl klidné svědomí, že jsem pro to něco udělal. Koupil jsem si lehké boty s vyšším profilem a začal chodit. Když jsem měl čas, každý den po Praze, co se dalo ujít. Nejdříve bez zátěže, potom s pár kily na zádech a v březnu již s 12–14 kg v batohu a s trekovými holemi.

A nyní se vznáším. Cesta začíná. Co mne všechno čeká? Dokončím tuto pouť živ a zdravý? Co se ve mně změní? Je to Omen?

1.

SAN SEBASTIAN – DONOSTIA – NOSTALGIE

Aeropuerto de San Sebastián se nalézá asi 25 km od San Sebastianu v městečku Hondarribia. Malé provinční letiště – trochu mi připomíná Bratislavu z dob minulých. Netrvá dlouho a na pásu přijíždí můj poutnický batoh. Beru ho a zvedám na vyšší zídku, abych ho dostal na záda. Váží asi 18 kg, to je na poutničení příliš. Co se ale dá dělat, teď to nezměním.

Je po páté hodině odpolední, vycházím z letiště a dívám se po možných dopravních prostředcích. Oslovuji kolemjdoucí seňoru v uniformě letištních zřízenců a ta mi ochotně ukazuje zastávku autobusu, který jede téměř k mému *albergu* – ubytovně. Za okamžik přijíždí autobus, ale k vedlejší zastávce. Líná huba – holé neštěstí, a tak jdu k řidiči a ptám se ho, jestli také nejede, kam potřebuji. Ochotně mi vysvětluje, kudy jede a kde mám vystoupit. A abych si sedl k němu dopředu, že mi včas řekne. Ta vstřícnost a ochota je příjemná, musím se na tuto zdejší „lidskost“ aklimatizovat. Na sedadlo přes uličku si sedá urostlý štíhlý pán s mírně prošedivělými vlasy a s batohem. Podívá se na mne a anglicky se táže, jestli také jdu na *Camino*. Odpovím kladně a hned se ptám, jakou trasu si vybral on. Říká, že *Camino del Norte*.

„Tak to se určitě potkáme,“ říkám a dodávám, že strávím jeden den v San Sebastianu. On také. Už si připadám pomalu jako na *Camínu* – tak brzy potkávám spolupoutníka.

Jsme v San Sebastianu, řidič mi hlásí, že mám vystoupit, a ještě mi ukazuje, kterým směrem jít. Loučím se se spolupoutníkem a poprvé zdravím poutnickým pozdravem *buen camino*. Dobrou cestu.

Svůj *albergue* nacházím poměrně snadno a rychle. Vstřícně mě vítá mladý recepční, zaplatím a on mi ukazuje, ve kterém pokoji mám postel. Jsou tam čtyři palandy a k mému

šťestí je jedna dolní postel volná. Zbytek okupují samí junioři – tři dívky a tři chlapci. Zdravíme se. Vyndávám si věci na noc a hygienu na postel a jdu ven.

Je po sedmé, příjemný svěží vzduch, přibližně 18 °C, ještě je světlo. Nacházím se podstatně západněji od střední Evropy a stmívá se zde více než o hodinu později. Podle řeky se ubírám k nedalekému moři a blízko jejího ústí mne přepadávají vzpomínky. Jdu kolem domu, kde jsem koncem sedmdesátých let skoro rok bydlel. Byl jsem tu prostřednictvím německého hokejového svazu angažován jako hokejový trenér v rámci podpory tohoto ve Španělsku nového sportu.

Byla to rušná doba po smrti diktátora Franca. U moci byla stále Francova junta se stejnými diktátorskými způsoby jako dříve a probouzel se proti ní první hromadný odpor. Zejména zde, protože zákon zakazoval baskickou řeč, baskickou vlajku, veškerou baskickou kulturu, prostě jakoukoliv baskickou identitu. Na denním pořádku byly demonstrace v uličkách staré čtvrti – La Parte Vieja. Policie střílela do demonstrantů gumovými projektily, bylo mnoho raněných, což vzbuzovalo ještě větší nenávisť a touhu po odplatě. Ve staré části bylo venkovní baskické tržiště, a když se tam objevil policajt (říkalo se jim grises – šediví, podle šedých uniforem), utopili ho v kádi s rybami nebo mu podřízli krk. Dům, v němž jsem bydlel, stál na kraji staré části, takže jsem tyto události bezprostředně prožíval. Policajti zase kolem půlnoci jako mstitelé projížděli zdejšími ulicemi velkou rychlostí, v civilu a v neoznačeném osobním autě a stříleli ze samopalů na všechno, co se pohnulo. Potom zrovna tak rychle mizeli. Když jsem se jednou kolem půlnoci vracel podle řeky pěšky domů z tréninku, uslyšel jsem střelbu z automatu. Nebyl jsem daleko od domu, tak jsem se dal do běhu. Střelba se přibližovala. Jen jsem stačil odemknout domovní dveře a zabouchnout je za sebou, zabubnovaly do nich kulky. Dveře byly našťestí silné, z tvrdého dřeva...

San Sebastian – Parte Vieja – staré centrum.

Zabočuji do starého centra a místo do vzpomínek se nořím do jejích úzkých uliček. Začíná se stmívat, všude je plno lidí – mladých, dospělých, dětí. Procházím kolem typických baskických tapas barů s neuvěřitelně pestrou nabídkou těch nejrůznějších *tapas* – pikantních jednohubek. V Praze je několik podniků, které si tak říkají, ale s místními se srovnávat nemohou. I ostatní baskická kuchyně patří ke světové špičce. Nabízí to nejlepší z francouzského a španělského stylu. Chovají zde býky s nejlepším masem a jejich steaky jsou prostě fantastické.

Být zde a nějaká tapas neochutnat, to nejde. Na pouti se budu muset přizpůsobit jiným podmínkám, tak si to snad teď mohu dopřát. Po těžkém rozhodování, do kterého tapas baru zajít, vejdu a mám štěstí, jeden stůl se právě uvolňuje. Z obrovské nabídky si u baru vybírám pět různých kousků, skleničku dobrého červeného vína, zasedám ke stolu a debužíruji. Nepospíchám, vychutnávám. Vládne tu pohoda, sedí zde hosté všech věkových kategorií. Je devět večer a nikoho neruší, že mezi stoly vesele běhají malé děti. Trochu překážejí procházející obsluze, která ale zůstává naprosto v klidu. Ty děti také nevypadají, že by tím, že ještě nejsou v posteli, nějak trpěly.

S dobrým pocitem v žaludku i v duši se vracím zpátky do *albergu*. Ještě není ani deset, ale všude již vládne klid. Beru hygienickou tašku, miniručník a potichu se odebírám do umývárny. Pak se převlékám do nočního oděvu a ulehám do svého super lehkého spacího pytle. Z jiné postele se ozývá chrápání jednoho mladíka, uvidím, zda se mi ho podaří ignorovat. Už teď, za tu krátkou dobu se mi v hlavě shromáždilo plno dojmů a vzpomínek. Snažím se je potlačit a usnout. Spánek nepřichází snadno, mladík přidává na decibelech. Opakovaně usínám a znovu se probouzím. V jednu hodinu si už chci vzít špunty do uší, hledám je pod polštářem, ale jako by vytušil můj úmysl a další akustická aktivita pro něj pozbyla smyslu, mladík přestává chrápat.

Cítím klepání na rameno. Ještě je tma. Zdá se mi to? Ale další poklepání mě nutí otevřít oči. U postele vidím siluetu dívky, má snad se mnou divoké úmysly? Doufám, že ne. Dívka mi ukazuje na skříňku, kde mám svůj batoh. Nechápu proč. Ona ale neodchází a já konečně začínám vnímat tlumený zvuk svého minibudíku. Vstávám, vytahuji batoh, vyhazuji z něho věci, až se mi ho podaří najít. Zapomněl jsem, že jsem si ho ještě doma nastavil na půl šestou kvůli odjezdu na letiště. Vypínám ho a odebírám se zpět na lože. Ostatní spolubydlíci to bohudík zřejmě nevzbudilo. Zanedlouho by mělo svítat, a tak si nasazuji masku na spaní a pokouším se ještě usnout. Nečekal jsem, že se v těchto jižních zeměpisných šířkách budu muset celý zachumlat do spacího pytle, ale noční ochlazení na 9 °C bylo znát i tady uvnitř.

Se vstáváním nespáchám, moc jsem toho nenaspal a ještě dnes, pátého dubna, si ve městě musím opatřit *credencial de peregrino* – poutnický průkaz. Mladí spolunocležníci se kupodivu začínají hýbat také až v půl deváté, asi nejdou na *Camino*, jsou zde jako turisté. Já se k nim připojuji a také vstávám. Daří se mi obsadit jedno umyvadlo ve společné umývárně. Zubní pasta se mi zdála již večer nějaká divná, teď na světle zjišťuji, že to není pasta, ale fixační gel na zubní protézu. Ještěže mě neopouští smysl pro humor.

Snídaně tu nenabízejí, musím zajít do nějaké kavárny. Napadne mne, že nemám žádné potvrzení o zaplacení, včera jim nefungoval pokladní systém. Říkám si o něj mladé recepční, ona ale nechápe, proč ho chci. Navíc mi ho vystavit stejně nemůže, protože systém pořád nefunguje. Vysvětluji, že právě proto. Zítra by po mně mohl jiný recepční platbu před odchodem požadovat znovu. Nakonec mi na kousek papírku ručně napíše potvrzení a já jsem spokojen. Ptám se, kde se tu mohu nasnídat, a ona mne posílá na hlavní ulici, kde směrem do centra najdu spoustu barů nabízejících snídaně.

Procházím ulicí až na její konec, ale všechny se přede mnou nějak skrývají. Ocitám se blízko známé pláže La Concha (mušle) a na rohu jiné ulice konečně jeden bar zahlédnu. Můj žaludek cítí spásu, je zvyklý na snídani jako na hlavní zdroj energie na celý den. Bez ní odmítá fungovat hlava i tělo. V rustikálně zařízeném baru si objednáвам nějaké španělské buchty a *café con leche*. Nejsem kafař, ale španělskou kávu s mlékem jsem si oblíbil. Snídani nelze srovnat s mojí obvyklou domácí, ale žaludek je rád, že něco dostal.

Hlava začíná fungovat a já přemýšlím, co musím zařídit. Nejprve *credencial*, to je nejdůležitější, potom pastu na zuby a podívat se po jiných botách. Je to neuvěřitelné, ale boty, které jsem s úspěchem a bez problémů půl roku prošlapoval po Praze, se mi během letu začaly trhat. Také chci navštívit zimní stadion, kde jsem jednu sezonu trávil každý den na trénincích nebo zápasech.

Posilněn se vydávám směrem k turistické informační kanceláři blízko tržiště. To bylo dřív otevřenou tržnicí na náměstí, dnes je z něj zastřešené obchodní centrum. Vstupuji do kanceláře a ptám se seňory, jestli *credencialy* vydávají. Říká, že ne, jen poskytují běžné informace. Ani neví, kde by se to mělo vydávat, dívá se do nějakých seznamů, telefonuje a potom vysvětluje, že nemá přesnou informaci, ale že by to mělo být na konci jedné ulice za řekou. Asi po dvou kilometrech ulicí procházím, ale nenarážím na nic, co by mohlo mít s *Camínem* něco společného. Ptám se v okolních barech, v obchodech i kolemjdoucích, ale nikdo nemá ani ponětí, že by tam něco takového mělo být. V jednom baru mi radí, že za rohem je katedrála. Třeba by to mohlo být tam? Nacházím ji – samozřejmě je zavřená. Celou ji obcházejím a náhle v jednom podloubí vidím něco jako postranní vchod. Sláva! Vrátnice a v ní seňora ve středním věku. Ale na *credencial* se ptám se stejným úspěchem jako dříve. Jsem bezradný. Na-

padá mne, že jsem na internetu četl, že jej někde vystavují i na radnici. Ta je u pláže La Concha, hned vedle mého snídanového baru. Takže zpět.

Konečně jsem u impozantní budovy radnice, je tam jediný vchod velkou branou před prostorným nádvořím. U brány mne zastavuje zřízenec v uniformě a nepřívětivě se ptá, co chci. Vysvětluji mu to a on tvrdí, že „nic takového zde nedělají“. Říkám mu, že na internetu tato informace uvedena je. Přesto odpovídá, že ho to nezajímá a dovnitř nesmím. Jeho tón je velmi rezolutní a nevlídný. Pro Španěly typická proměna ze soukromého vstřícného a ochotného člověka v negativního neochotného státního úředníka. Říkám tomu „moc vrátných“. Jejich moc spočívá v tom, že mají možnost něco zakázat. Stále bezradnější se vracím do turistické kanceláře. Vysvětluji señoře, že v udané ulici nic takového neexistuje a jestli mi může pomoci jinak. Připouští, že informace mohou být zastaralé, ale jiné nemá. Bohužel.

Vycházím na ulici, vedle je prodejna map a knih pro turisty. Jen ze zvědavosti tam vejdu, prodejna je skoro prázdná, za pultem sedí několik prodavaček. Beru si pořadové číslo z automatu a mé číslo se okamžitě rozsvítí u jedné z nich. Ptám se jí, jestli mají nějakou podrobnou mapu *Camina del Norte*. Ochotně mi ukazuje dvě různé mapy, obě ale ukazují cestu jen do Bilbaa nebo na hranici Baskicka. Pro celé *Camino* bohužel mapu nemají, jenom pro tuto oblast. Dostávám ji od prodavačky bezplatně. Říkám, že je zlatá.

„No kdyby mi tohle říkal každý, to by bylo,“ odpovídá s úsměvem.

„Já ve svém věku již mohu, ne?“ žertuji. Směje se a ptá se, odkud jsem, jestli chci dojít až do Santiaga, kolik mi je let. Do komunikace se ze zvědavosti zapojují i ostatní prodavačky. Zmiňuji se i o svém problému s *credencialem*, načež paní vedle začíná hledat v nějakých podkladech, telefonuje a zjišťuje, že by ho měli vydávat v Biskupském domě, a dává mi

přesnou adresu. S novou nadějí tisíckrát děkuji a ony mne zdraví a přejí *buen camino*.

Má nálada vyletěla zpět do pozitivních výšin, jdu stejným směrem jako předtím přes řeku, bohudík to za ní není tak daleko. Dům nacházím jen podle čísla, protože nápis nad jeho vchodem je velice nevýrazný. Vstupuji a jsem u malé vrátnice, kde sedí seňora ve středním věku. Po zkušenosti s vrátnými zdvořile říkám, že by zde snad měli vydávat poutnický *credencial* a slyším přívětivou odpověď:

„Samozřejmě, ten vám mohu hned vydat.“ Nevěřím svým uším. V duchu jášám. Dávám jí své doklady, ocení můj věk a ptá se, zda chci dojít až do Santiaga. Vystavuje mi *credencial* a dává do něj první razítko. „*Buen camino*,“ popřeje. Naprosto netypická vrátná, asi taky proto, že není státní, ale církevní. A já už jsem oficiálně poutníkem.

Půjdu si teď zavzpomínat na zimní stadion. Stojí asi o dva kilometry proti proudu řeky dále. San Sebastian se úplně změnil. Byl hezký již tenkrát v minulosti, teď ale ještě více zkrásněl. Má svoje charisma, široké bulváry – avenidy, uzoučké uličky ve staré čtvrti, plno tapas barů, velikou půlkruhovou pláž La Concha ve středu města. Jedno se ale nezměnilo – na červenou se přechází nebo projíždí křižovatkou, na zelenou také, jen opatrněji. Vcházím do stadionu. Za ta léta hodně zchátral. Tak tady jsem necelý rok působil skoro každý den, večer po trénincích jsem musel i zamykat celý stadion, jinak tu nikdo nebyl. A teď je tu veřejné bruslení. Zde prakticky začal můj životní vztah k téhle zemi. Několikrát jsem se později do Španělska vrátil a žil tu, i když už ne přímo zde, v San Sebastianu.

Vzpomínám na některé dramatické momenty. Na jeden trénink, kdy hráči stáli v kruhu kolem mě, já jim vysvětloval další cvičení. I španělští kluci rádi blbnou, a tak jeden druhému nečekaně hokejkou podrazil nohy. Tomu vylétly nohy nahoru a jeho brusle rozřízla vedle stojícímu hráči tvář úplně

skrz na skrz, jako žiletka. Tlačil jsem strany rozšklebené rány k sobě, celý od krve jako řezník. Na stadionu jinak nikdo nebyl, kancelář zamčená, mobily ještě neexistovaly. Někomu z kluků se po nějaké době podařilo odkudsi zvenku zavolat sanitku, která asi po dvaceti minutách přijela. Byl to docela nervák.

Jindy se zase hráči bez mého vědomí domluvili, že před zápasem vyjedou na led s baskickou vlajkou, která byla frankistickou vládou přísně zakázána. Lidi v hledišti tleskali, já a ostatní funkcionáři trnuli, co se stane. Naštěstí tam žádní policajti nebyli, ti na zápasy nechodili, asi už měli strach se účastnit nějakých shromáždění. A když, tak jen ve velkém počtu a plně ozbrojeni. Při hokejovém zápase k tomu normálně nebyl důvod. Těch vzpomínek je plno, tyhle mi běží hlavou jako první.

Vracím se oklikou kolem malého nádraží s příměstskými vláčky. Ze zvědavosti vcházím a ptám se seňora u přepážky po spoji na kraj města tak, abych mohl dále jít po *Camínu*. Muž mi ochotně vysvětluje, jaký směr zvolit a že odtud vláček jezdí každou půl hodinu. V duchu si svůj spontánní nápad pochvaluji. Jít hodinu či více městem po dlažbě a mezi auty pro mne není poutničení, navíc ušetřím čas a zítra třeba mohu jít delší denní etapu, než jsem plánoval. Zjišťuji, že hned vedle nádraží je bar s nabídkou *menu del día*. Mám místní denní menu rád, protože skoro vždy nabízejí jako předkrm můj oblíbený míchaný salát, který chutná úplně jinak než ve střední Evropě. Vstupuji a objednávám si ho. Jako hlavní jídlo pak rybu a jahodový krém jako dezert. K tomu červené víno a vodu, to vše jen za 10 eur, a na závěr *café con leche*. Vycházím na ulici do teplého čerstvého vzduchu a hřejivý spojený pocit mám i uvnitř.

Po dopoledních nepříjemných prožitcích se všechno obrací k lepšímu. Jde se mi již mnohem veseleji, po cestě si kupuji i pastu na zuby. A minerálku – musím totiž stále svla-